

Попович Василь Іанович

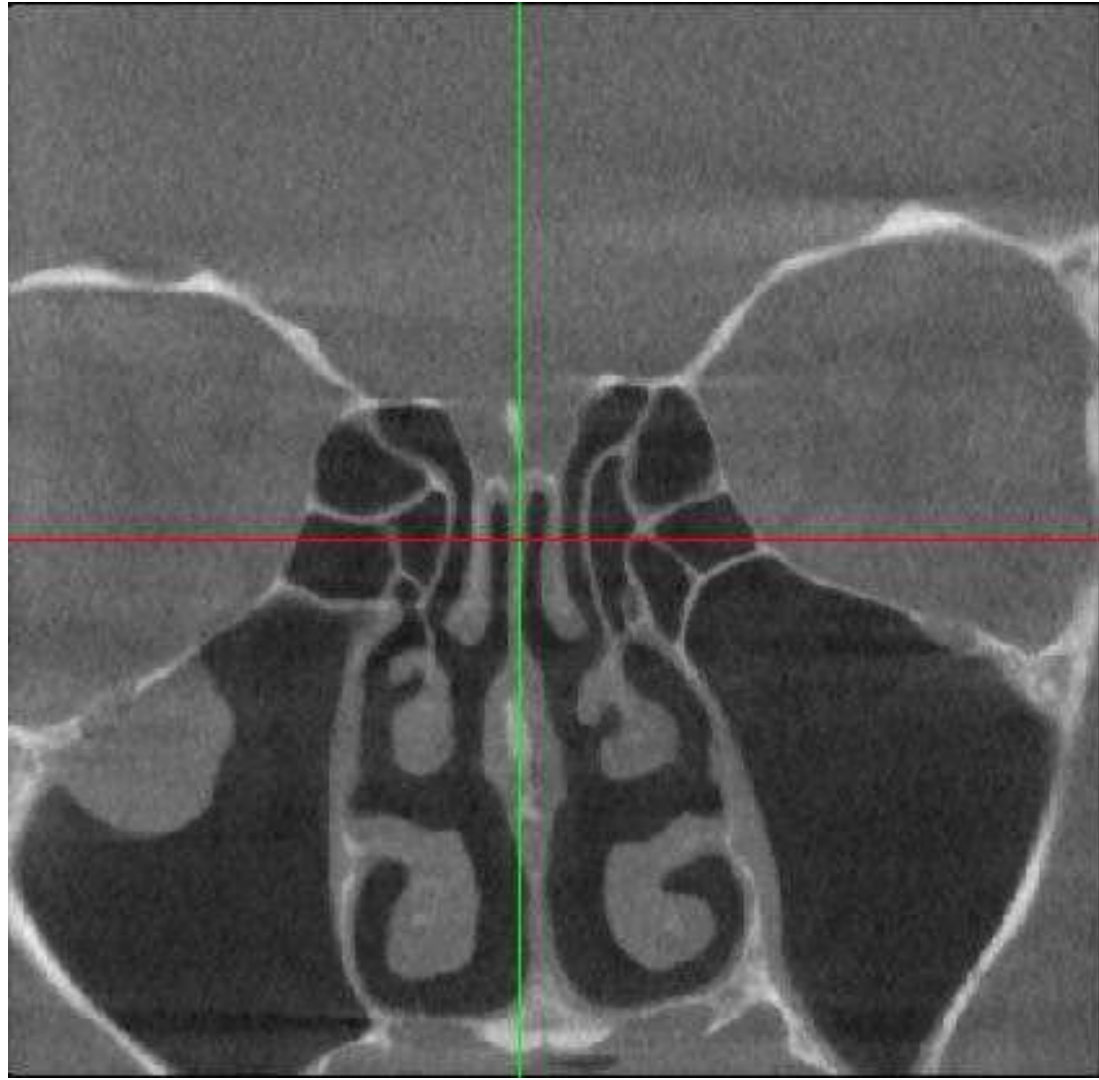
Д.м.н., професор, зав. кафедри оториноларингології,
офтальмології з курсом хірургії голови та шиї ІФНМУ
член експертної групи МОЗ України за напрямом
"Отоларингологія. Дитяча отоларингологія.
Сурдологія"

FESS хірургія і періопераційна реабілітація

01.09.2022

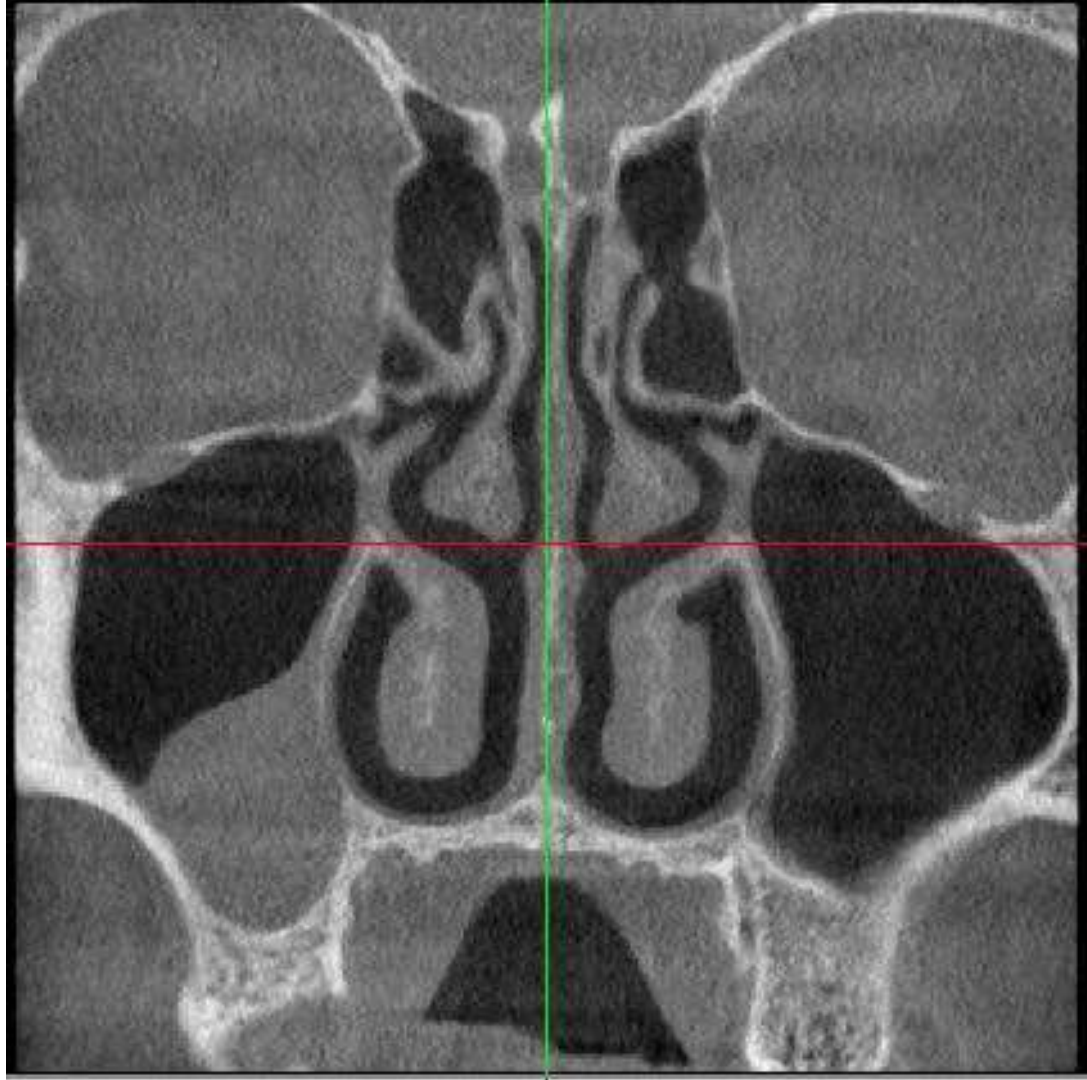

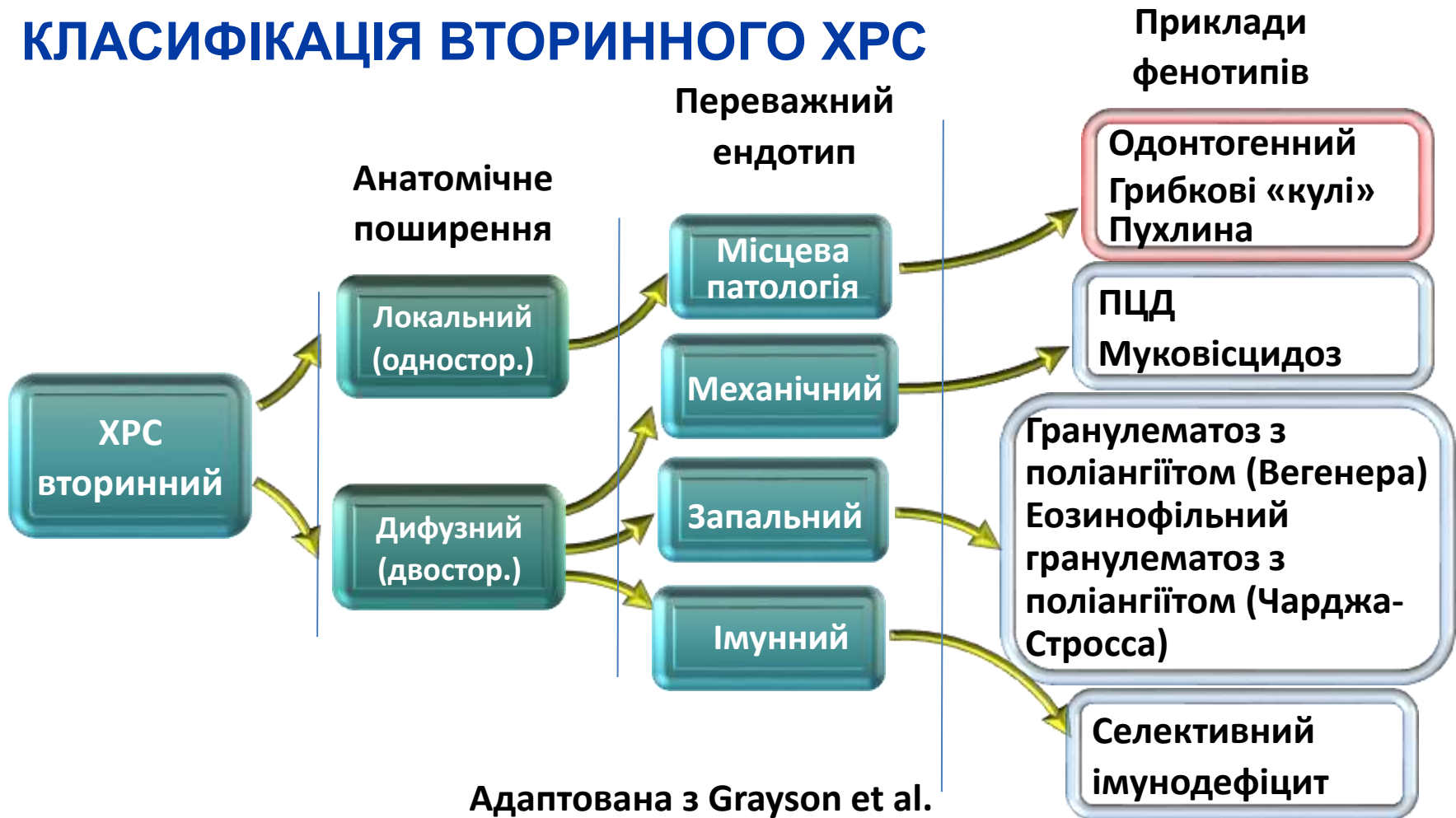
КЛАСИФІКАЦІЯ ПЕРВИННОГО ХРС

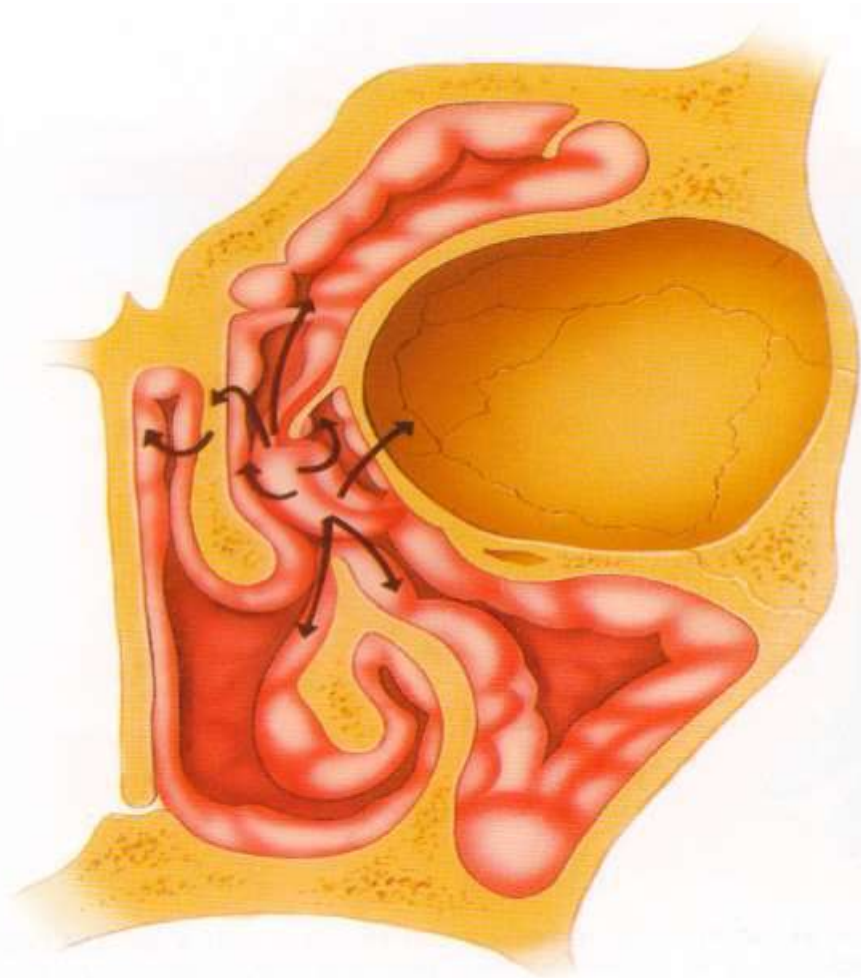
Адаптована з Grayson et al.

КЛАСИФІКАЦІЯ ВТОРИННОГО ХРС

Адаптована з Grayson et al.

Важливо:

Хірургічне втручання проводиться на фоні різного за морфологічною сутністю і тяжкістю хронічного запального процесу, що створює **неблагоприємний фон для **перебігу п/о періоду та віддалених наслідків****

Периопераційна реабілітація

**ПЕРЕДОПЕРАЦІЙНА
ПІДГОТОВКА**

**ОПЕРАТИВНЕ
ВТРУЧАННЯ**

ПІСЛЯОПЕРАЦІЙНА РЕАБІЛІТАЦІЯ

Рання
*(ліквідація післяопераційного
РС)*

Відтермінована
(попередження рецидиву)

Важливо!

- На сьогоднішній день загальновизнаною є концепція Мессерклінгера: **в основі хронічного риносинуситу, навіть одонтогенного характеру, лежить порушення функції ОМК**

CA0A Chronic rhinosinusitis

Parent

Upper respiratory tract disorders

[Show all ancestors](#)

Description

Sinusitis is an inflammation of the mucosal lining of the paranasal sinuses secondary to both infectious and allergic mechanisms. The retention of sinus secretions is the most important event in the development of sinusitis. This creates a favorable milieu for the growth of infection agents and may be caused by the obstruction or narrowing of sinus ostia, mucociliary dysfunction and changes in mucus composition. 90% of sinus infections involve the maxillary sinus. Chronic sinusitis refers to symptom duration lasting 3 months or more. Diagnosis of sinusitis is based on past history and physical examination findings. The CT scan is the most sensitive technique in evaluating sinus disease. The goals of management of chronic sinusitis are to eradicate infection, to relieve ostiomeatal obstruction, to normalize mucociliary clearance, and to prevent complications. When pharmaceutical treatment does not have any remarkable improvement or when a surgical approach can be chosen as patient's complication, surgical intervention should be aimed to establish an effective sinus drainage from the ostium. . Functional endoscopic sinus surgery (FESS) describes endoscopic techniques that have revolutionized the approach to sinus disease. The procedure is aimed at restoring the functional physiology of sinus aeration and drainage via the expanded ostiomeatal complex while minimizing surgical alteration of the normal anatomic pathways.

Exclusions

- Acute sinusitis (CA01)

Цілями лікування ХРС є зняття остіометальної обструкції, нормалізація мукоциліарного кліренсу та запобігання ускладнень

Цілі лікування (передопераційної підготовки) при ХРС :

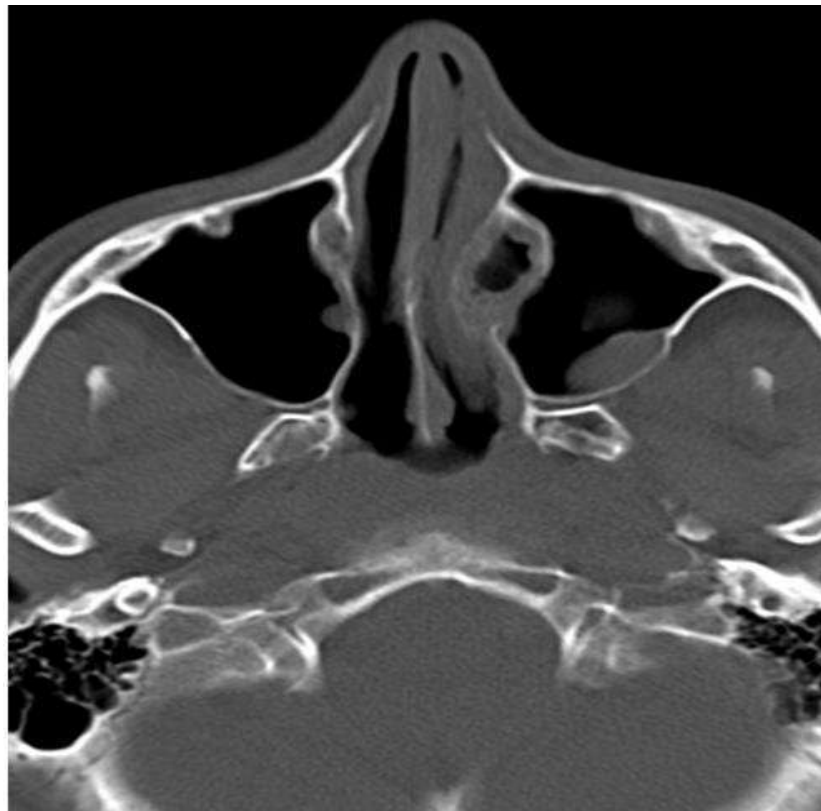
- зняття остіометальної обструкції – **топічний МФ**
- нормалізація мукоциліарного кліренсу – секретолітик із мукокінетичною активністю системної дії – **BNO 101** (Синупрет)

Передопераційна підготовка дозволяє:

- Усунути або зменшити неблагоприємний фон для проведення хірургічного втручання та п/о реабілітації
- Провести оцінку відповіді на фармакотерапію для планування подальшого лікування (в першу чергу корекції ОМК і співустя)

**Передопераційна
підготовка**

**Оперативне
втручання**

ОПЕРАТИВНЕ ВТРУЧАННЯ

Гострий післяопераційний (загострення хронічного) риносинуситу формується внаслідок операційної травми, супроводжується порушенням реологічних властивостей носового секрету, розладами мукоциліарного транспорту, вторинного інфікування і загальним негативним впливом, зокрема на дихальну систему

Рання реабілітація

(ліквідація явищ післяопераційного риносинуситу і профілактика системних ускладнень)

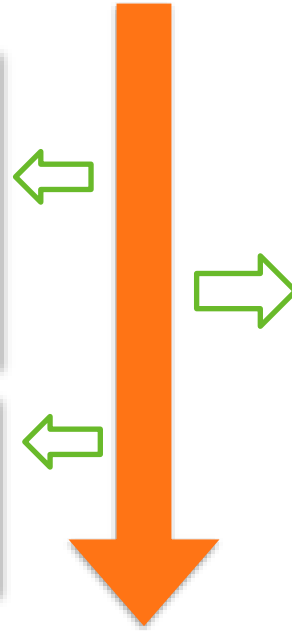
Післяопераційний РС

Місцеві зміни

- реакція мікроциркуляторного русла
 - порушення судинної та тканинної проникності
 - набряк
-
- Порушення реології секрету
 - Інфікування

Системні зміни

- Виразні зрушення, зокрема дихальної системи, спричинені патологічним рефлєкторним впливом (назо-вісцеральні рефлєкси)

***Порушення фізіологічних функцій
Патологічна регенерація слизової оболонки***

Післяопераційний РС

Місцеві зміни

- реакція мікроциркуляторного русла
 - порушення судинної та тканинної проникності
 - набряк
-
- Порушення реології секрету
 - **Інфікування**

Системні зміни

- Виразні зрушення, зокрема дихальної системи, спричинені патологічним рефлекторним впливом (назо-вісцеральні рефлекси)

Пю антибактеріальна терапія ???

Підхід в післяопераційній тактиці лікування

- Фармакотерапія має бути **системною**
- Забезпечити **вплив на функцію мукоциліарного апарату**, оскільки мова йде про місцеві зміни в зоні оперативного втручання на фоні виразних змін всього організму

Чому саме BNO 1010* при п/о РС?

Місцеві
зміни

набряк

густий секрет

закладеність носу

порушення дренажу пазух

Системні
зміни

системне запалення

порушення імунітету

інтоксикація

* BNO 1010-1016 форми Синупрет

Динаміка ендориноскопичних даних (1-7 день післяопераційного періоду)

1-й день

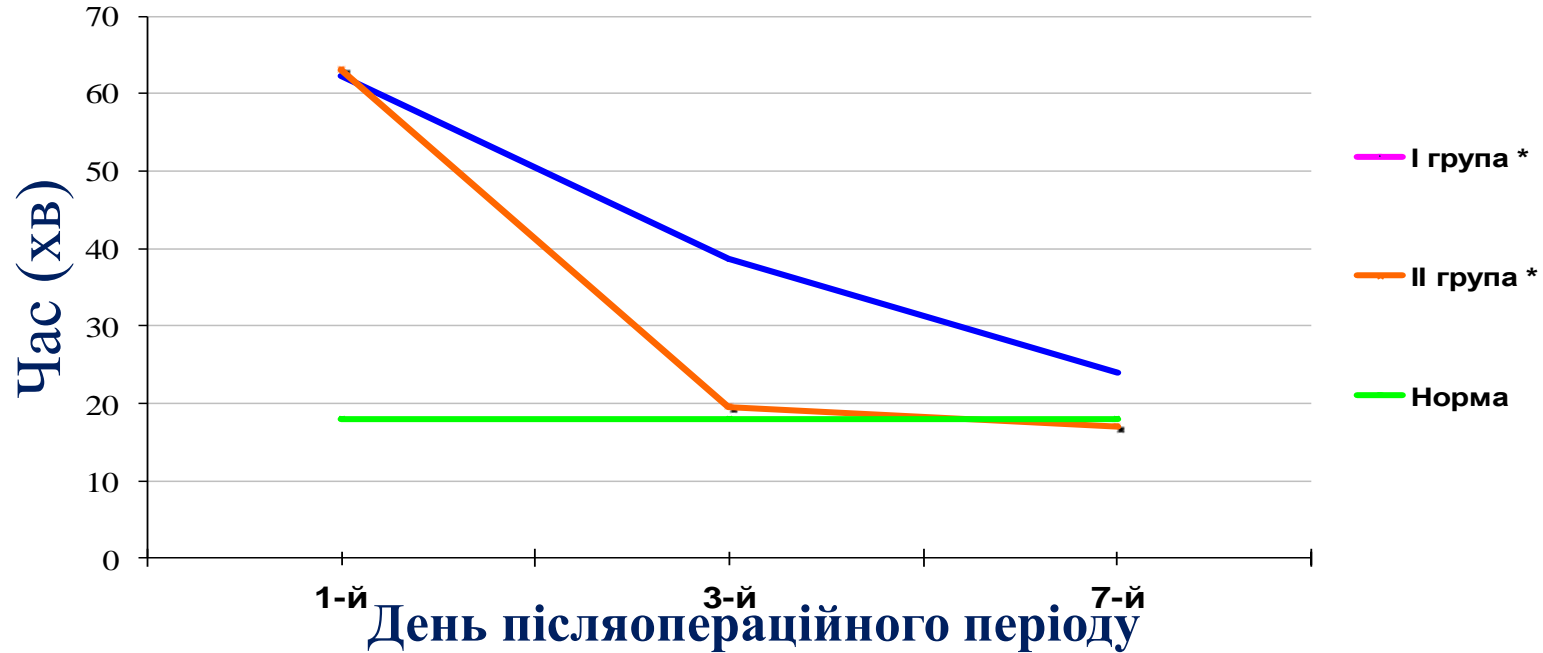
4-й день

7-й день

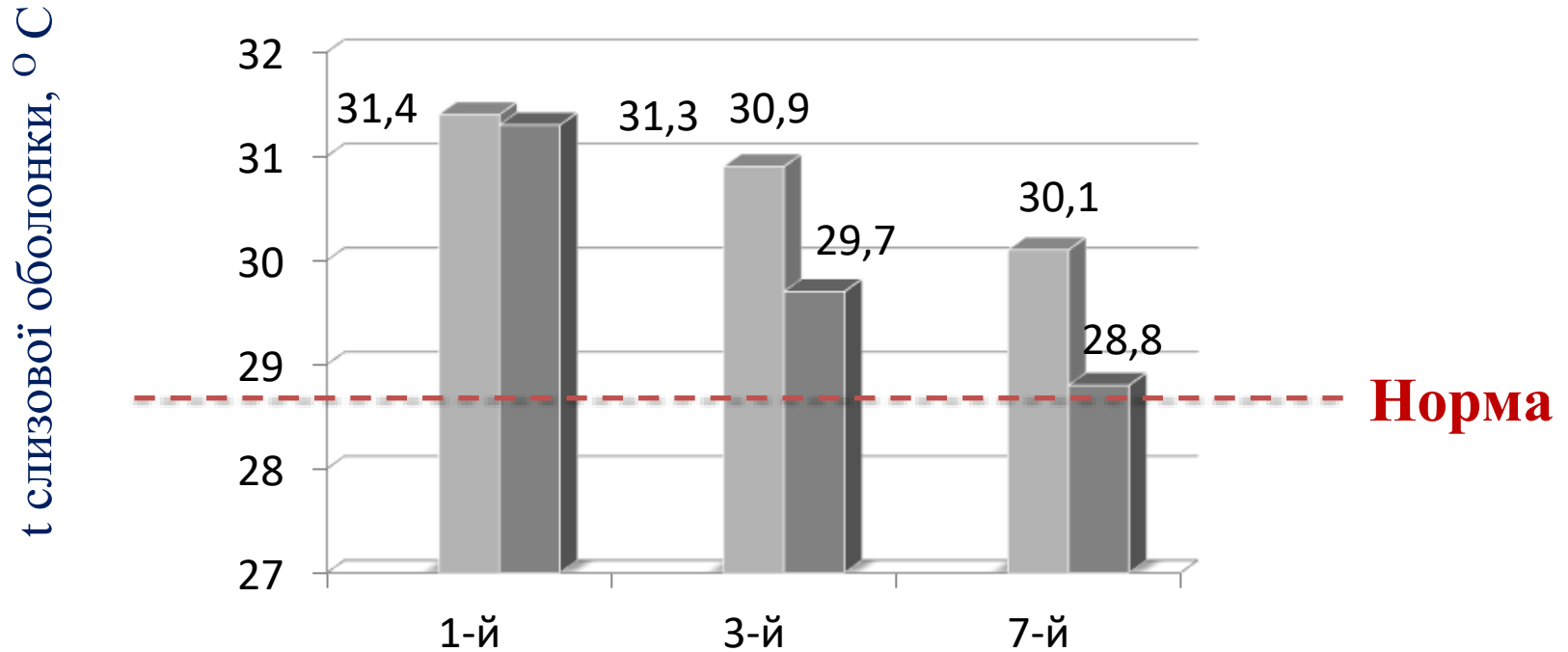
Функціональні проби

Дослідження мукоциліарного кліренсу (BNO 1010)

Примітка: різниця між показниками контрольної та дослідної груп достовірна на 3-й день післяопераційного періоду ($p < 0,001$).

Дослідження калориферної функції (ВНО 1010)

День післяопераційного періоду

Примітка: різниця між показниками контрольної та дослідної груп достовірна на 3-й день післяопераційного періоду ($p < 0,001$).

Висновки

- Наявність будь яких радіологічних змін в пазухах є ознакою запального процесу в слизовій оболонці, що створює неблагоприємний фон для віддалених результатів хірургії
- Антибактеріальна терапія на хронічне запалення чи його загострення не впливає
- Периопераційна реабілітація покращує умови для «приживлення» трансплантату і подальшого протезування
- Призначення в схемі лікування препарату BNO 1010 (Синупрет) сприяє відновленню фізіологічної функцію МЦТ та регенерації слизової оболонки приносних пазух

